

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/43413> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Dekker, S.

Title: Old Russian birchbark letters: a pragmatic approach

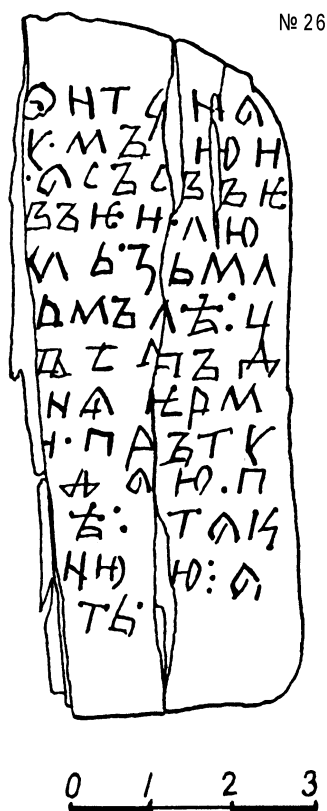
Issue Date: 2016-09-28

Stellingen, behorende bij het proefschrift /

Propositions, accompanying the dissertation

Old Russian Birchbark Letters: A Pragmatic Approach

Simeon Dekker

Stellingen, behorende bij het proefschrift
Old Russian Birchbark Letters: A Pragmatic Approach
Simeon Dekker

1. De berkenbastbrieven nemen een middenpositie in tussen gesproken en geschreven taal; deze kan worden afgeleid uit taalkundige kenmerken.
2. In de berkenbastteksten zijn ten minste drie soorten oraliteit te vinden (*speech-based*, *speech-like* en *speech-purposed*), die op verschillende wijzen aan contextafhankelijkheid zijn toe te schrijven.
3. De ‘epistolaire verleden tijd’ komt niet per definitie voort uit een gerichtheid op het temporele perspectief van de ontvanger, zoals tot nu toe is aangenomen bij de bestudering van andere oude talen, maar kan blijkens de Oud-Russische data eveneens worden opgevat als een vorm van experimenteren met het (nieuwe) geschreven medium vanuit het eigen temporele perspectief van de auteur.
4. Bij het zoeken naar een verklaring voor het gebruik van het perfectum in performative contexten is in de eerste plaats een grammaticaal pad ingeslagen (Zaliznjak 2004: 175); dit moet worden aangevuld met een pragmatische invalshoek. Een puur grammaticale invalshoek heeft niet genoeg verklarende kracht.

A.A. Zaliznjak (2004), *Drevnenovgorodskij dialekt. 2-e izd.* Moskva.

5. Het gebruik van de verleden tijd in performatieven op berkenbast is niet te wijten aan een grammaticaal ‘suboptimale’ vorm (cf. Bary 2012), maar is veroorzaakt doordat op een mondelinge mentaliteit werd gesteund, waarbij de mondelinge overeenkomst primair en performatief was, terwijl de schriftelijke optekening ervan secundair en beschrijvend was. Corien Bary (2012), “The Ancient Greek tragic aorist revisited”. *Glotta* 88, 31-53.

6. Vertrouwen in het geschreven woord en vertrouwen in de boodschapper die een mondelinge boodschap overbrengt vormen geen tegenstelling, maar versterken elkaar wederzijds. De theorieën van Bulanin (1997) en Clanchy (1979) dienen daarom niet tegen elkaar te worden uitgespeeld. De berkenbastteksten vertonen een complexe interactie van de twee.
Dmitrij Bulanin (1997). Der literarische Status der Novgoroder Birkenrinden-Urkunden. *Zeitschrift für Slawistik* 42-2, 146-167. M.T. Clanchy (1979/2012). *From Memory to Written Record: England 1066-1307*. 3rd ed. Chichester.
7. Veel onderzoek naar oraliteit in de Middeleeuwen richt zich op algemene cultuurhistorische aspecten, waarbij specifieke talige parameters niet of nauwelijks aan bod komen. Dit proefschrift toont aan dat het lonend is om oraliteit ook vanuit een pragmatofilologisch perspectief te bestuderen.
8. Het verband tussen beleefdheid en het werkwoordsaspect in de Russische imperatief kan het best worden uitgelegd in termen van *common ground*.
9. Het systeem van de Poolse klemtoon op de één na laatste lettergreep wordt steeds vaker gegeneraliseerd naar (oorspronkelijk) samengestelde vormen zoals werkwoordsvormen in de verleden tijd (vgl. Nagórko 2006: 61). Deze worden dus terecht in toenemende mate geheranalyseerd als één woord.
Alicja Nagórko (2006). *Zarys gramatyki polskiej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. De coronalisering van de zgn. *ich-Laut* is wijder verbreid in de Duitse spreektaal dan over het algemeen wordt erkend in descriptieve, laat staan in prescriptieve werken. Deze klankverschuiving zet een fonetisch natuurlijke historische ontwikkeling voort ([x] → [ç] → [ʃ]). Dit proces heeft een precedent in het West-Slavisch, als onderdeel van de progressieve velaarpalatalisatie.

11. Het gebruik van een *lingua franca* in de wetenschap heeft zeker zijn voordelen, maar de invloed van goede publicaties in andere talen met een lange wetenschappelijke traditie, zoals het Duits, Frans en Russisch, wordt door de hegemonie van het Engels in ernstige mate aangetast, waardoor veel wetenschappelijk potentieel onbenut blijft, en waardevolle wetenschappelijke inzichten ondergewaardeerd blijven.
12. De vele furieuze reacties op de *Bezwaren tegen den geest der eeuw* van Isaïc da Costa (1823) illustreren de stellingen die hij poneert in het hoofdstuk over 'verdraagzaamheid' (tolerantie). Da Costa's analyse, waarin hij verdraagzaamheid uit zelfverloochening tegenover de heersende verdraagzaamheid uit onverschilligheid stelt (1823: 20), is vandaag de dag nog even actueel als in 1823. De laatste soort kan alleen in oneigenlijke zin verdraagzaamheid worden genoemd.
Isaïc da Costa (1823). *Bezwaren tegen den geest der eeuw*. Leyden.

Propositions, accompanying the dissertation
Old Russian Birchbark Letters: A Pragmatic Approach
Simeon Dekker

1. The birchbark letters occupy an intermediate position between spoken and written language; this can be deduced from linguistic features.
2. In the birchbark letters, at least three types of orality can be found (speech-based, speech-like and speech-purposed); these are to be attributed to context-dependence in different ways.
3. The ‘epistolary past tense’ does not necessarily emanate from an orientation towards the addressee’s temporal perspective, as has been assumed hitherto in the study of other ancient languages; as the Old Russian data show, it can also be understood as a form of experimentation with the (new) written medium from the author’s own temporal perspective.
4. In search of an explanation for the use of the perfect tense in performative contexts, a grammatical path has initially been taken (Zaliznjak 2004: 175); this should be complemented by a pragmatic perspective. A purely grammatical perspective does not have sufficient explanatory power.

A.A. Zaliznjak (2004), *Drevnenovgorodskij dialekt. 2-e izd.* Moskva.

5. The use of the past tense in performatives on birchbark is not to be attributed to a grammatically ‘suboptimal’ form (cf. Bary 2012), but was caused by leaning upon an oral mentality, where the oral agreement was primary and performative, whereas its written record was secondary and descriptive.

Corien Bary (2012), “The Ancient Greek tragic aorist revisited”. *Glotta* 88, 31-53.

6. Trust in the written word and trust in the messenger who delivers an oral message do not form a contrast, but reinforce each other mutually. The theories of Bulanin (1997) and Clanchy (1979) should, therefore, not be played off against each other. The birchbark letters indicate an intricate interwovenness of the two.
Dmitrij Bulanin (1997). Der literarische Status der Novgoroder Birkenrinden-Urkunden. *Zeitschrift für Slawistik* 42-2, 146-167. M.T. Clanchy (1979/2012). *From Memory to Written Record: England 1066-1307*. 3rd ed. Chichester.
7. Much research into orality in the Middle Ages is directed at general socio-historical aspects, where specific linguistic parameters are hardly or not at all taken into account. This dissertation shows that it is worthwhile to also study orality from a pragmaphilological perspective.
8. The correlation between politeness and verbal aspect in the Russian imperative can best be explained in terms of common ground.
9. The system of Polish penultimate stress is increasingly generalized to (originally) composite forms, such as past tense verb forms (cf. Nagórko 2006: 61). Thus, they are increasingly and rightly reanalysed as one word.
Alicja Nagórko (2006). *Zarys gramatyki polskiej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. Coronalization of the so-called *ich-Laut* is more widespread in colloquial German than is usually acknowledged in descriptive, let alone prescriptive accounts. This sound change continues a phonetically natural historical development ([x] → [ç] → [ʃ]). This process has a precedent in West Slavic, as part of the progressive palatalization of velars.
11. The use of a *lingua franca* in scholarly discourse certainly has its advantages, but the influence of good publications in other languages with a long scholarly tradition, such as German, French and Russian, is severely affected by the hegemony of English, so that much scholarly potential remains unused, and valuable scholarly insights remain undervalued.

12. The many furious reactions to Isaác da Costa's *Objections to the Spirit of the Age* (1823) illustrate the theses which he poses in the chapter on 'tolerance'. Da Costa's analysis, in which he opposes tolerance out of self-denial to the prevalent tolerance out of indifference (1823: 20), is as relevant today as it was in 1823. The latter can only be called tolerance in an improper sense.

Isaác da Costa (1823). *Bezwaren tegen den geest der eeuw*. Leyden.